

1. Llegeix aquest text i fes les activitats que hi ha a continuació:**QUI VA INVENTAR EL XUMET?**

Quan éreu petits, petits, molts de vosaltres fèieu servir un xumet per a adormir-vos o per xumar una estona: xum!, xum! Però, sabíeu que el xumet és un invent molt antic?

POSA-LI EL XUMET!

Als nens petits, els nadons, els agrada xumar. Se sap que, des de ben antic, se'ls donava algun objecte perquè, a més del pit de la mare i dels seus propis ditets o manetes, poguessin xumar alguna altra cosa.

Fets de fang, de carn o greix d'algun animal, de roba, impregnats amb mel, sucre, o algun aliment dolç... Cada cultura fabricava els xumets amb el que tenia a l'abast!

En anglès, del xumet en diuen *pacifier*, del verb *pacify*, que vol dir «tranquil·litzar, calmar». Un nom ben encertat!

L'INVENT DEL FARMACÈUTIC

Christian W. Meinecke era un farmacèutic i inventor nord-americà. El 1900 va patentar un model de xumet. Tenia una tetina (peça amb forma de mugró) feta de cautxú, enganxada a una mena d'escut protector que evitava que els nadons s'empassessin la tetina i s'ennueguessin: són petits però succionen molt fort!

L'invent va ser revolucionari: era més pràctic i segur que els artefactes que es feien per sortir del pas.

No tothom va rebre bé l'invent: molts deien que era un invent abominable que perjudicava greument els nadons!

Ara els xumets són de silicona o de làtex, de formes i dissenys diferents. Però tots fan la mateixa funció: fer que el petit xumi. Xum! Xum!

a) Marca les afirmacions que siguin certes:

- ☐ El xumet ja es feia servir en l'antiguitat.
- ☐ Eren fets de materials molt diferents.
- ☐ S'utilitzaven per evitar que els nens es xumessin els dits.
- ☐ El xumet, tal com el coneixem, es va inventar a principis del segle xx.
- ☐ El seu inventor era anglès.
- ☐ Els xumets actuals són fets de làtex, cautxú o silicona.

b) Quins efectes per a la salut dels nadons creus que podien tenir els xumets impregnats amb mel, sucre o algun aliment dolç?

c) Relaciona cada mot amb la llengua corresponent:

chupete	•	• anglès
pacify	•	• portuguès
xumet	•	• castellà
pacificatore	•	• francès
sucette	•	• català
chupeta	•	• italià

d) Encercla les expressions que utilitzaries per dir que un infant es xuma el dit gros:

Es mama el dit.

Obre els llavis.

Toca el cor.

Pren el pit.

Dona la mà.

Fa la pipa.

- 2. Tria un objecte quotidià i dissenya una infografia en què destaquis les característiques d'aquest objecte (per a què serveix, de quin material és fet, quins usos té, si és antic o modern, etc.):**

3. Copia cada paraula en la fila corresponent segons el so de la vocal. Si una paraula té dues vocals, escriu-la en dues files diferents assenyalant la vocal que classifiques:

xumet – tassa – invent – nen – antic – fang – sucre – model – escut – fort – sortir – algun – mare – propi – xumar – cosa – disseny – pas

a tònica	
a àtona	
e tònica oberta	
e tònica tancada	
e àtona (vocal neutra)	
i	
o tònica oberta	
o tònica tancada	
o àtona (sona u)	
u	

– En cada columna, hi ha una paraula mal escrita. Subratlla-la:

pols	festa	moc	plaça
espolsar	festival	mocòs	plaçes
pulseguera	festejo	mocador	emplaçar
polsós	festas	moquem	placeta

– Ara, escriu correctament les paraules que has subratllat:

4. Ordena les lletres de cada adjectiu:

d b è l i → _____ **a t t e a n** → _____
m o t e r s ó → _____ **r a b t a** → _____
e i x t u a → _____ **i t n r a q i l n u** → _____

Ara, completa la taula amb l'ajut de les paraules anteriors:

	Sinònim	Antònim
	feble	
		molla
	econòmic	
	impacient	
	aplicada	
		decidit

5. Copia aquestes oracions escrivint un subjecte per a cada predicat:

a) ... es xuma el dit per adormir-se.

b) Dissabte que ve ... tenen un partit d'handbol.

c) Han convidat els pares i mares a un festival

d) Des d'ahir ... és l'encarregada del material.

Ara, indica quin és el subjecte el·líptic de cada oració:

a) Ha estrenat la bicicleta nova. → _____

b) Segurament arribarem a les vuit. → _____

c) Estàs segura de la resposta? → _____

d) Li demanaré a la Laia el seu telèfon. → _____